

1. De Nationale Bank als onderneming

1.1 De Nationale Bank van België, een instelling die zich vernieuwt

In vele activiteitsdomeinen van de Bank bleef de omgeving tijdens het afgelopen jaar veranderlijk en onzeker; deze toestand zou nog heel dit jaar kunnen aanhouden. Het Europese project van de Bankenunie en in het bijzonder van het gemeenschappelijk toezichtmechanisme, waarvoor de Europese Raad van 13 en 14 december 2012 de grondslagen heeft gelegd, had in het voorbije jaar reeds een merkbare invloed op de activiteit van de Bank. Het is nu nog moeilijk de toekomstige effecten ervan op de prudentiële activiteit nauwkeurig in te schatten, maar ze zullen ongetwijfeld aanzienlijk zijn.

Ook de activiteit van de Nationale Bank als emissiebank wordt beïnvloed door de ontwikkeling van de context waarin ze werkzaam is. Bovendien vereist de leeftijds piramide van de Bank, die de tien komende jaren een groot aantal medewerkers ziet vertrekken, een proactieve visie op het verloop van de activiteiten, alsook het nemen van passende maatregelen inzake personeelsbeleid.

Die verschillende uitdagingen tekenen zich af terwijl de financiële crisis en de overheidsschuldencrisis aanhouden, en vergen een bijzondere aandacht van de centrale banken, zowel in hun monetair beleid als in hun prudentiële pijler.

Sedert het jaar 2000 wordt de strategische positionering van de Bank vastgelegd in vijfjaarlijkse masterplannen. De snelle en grotendeels onvoorspelbare ontwikkeling van haar werkomgeving had tot gevolg dat een aantal hypothesen die ten grondslag lagen aan het masterplan 2010-2015, thans achterhaald zijn. Voor de periode

2014-2018 werd dus een nieuw masterplan uitgewerkt, waarin rekening wordt gehouden met de verwachte pensioneringen. In een speciaal seminarie kon het Directiecomité bovendien de managementcyclus voltooiën waarvan de masterplannen het strategische niveau vormen. Deze krijgen voortaan gestalte in jaarlijkse actieplannen die door elk van de departementen en autonome diensten worden ingediend. Op hun beurt zullen die actieplannen als referentiekader dienen voor zowel de opmaak van de begrotingen als het 'performance management' van het hele personeel: functioneringsgesprekken, beoordelingen en bevorderingen.

De strategische denkoefening van het Directiecomité leidde tot een aantal beslissingen die belangrijk zijn voor de organisatie van de onderneming. Het Comité heeft er aldus akte van genomen dat het aan de drukkerij van de Bank toegewezen quotum aan eurobankbiljetten voor haar onvoldoende was om een toereikend activiteitsvolume te bereiken. Aangezien de zoektocht naar een partner geen resultaat opleverde, koos het Directiecomité ervoor de productie gestaag te verminderen en tegen 2020 stop te zetten. Tot dat jaar zal, onder leiding van een daartoe speciaal in dienst genomen manager, alles in het werk worden gesteld om het rendement van de dienst te verbeteren, terwijl de betrokken personeelsleden geleidelijk zullen worden ingezet voor andere taken.

Op het vlak van de geldcirculatie is de verwerking van de bankbiljetten grotendeels afhankelijk van de logistieke beslissingen van de commerciële banken en de in het vervoer en de verwerking van cash gespecialiseerde bedrijven. Te Antwerpen heeft de sluiting van het cash center van een belangrijke commerciële bank de verwerking van waarden in de vestiging van de Bank in deze stad fors doen afnemen. Het Directiecomité heeft dus

tijdens haar strategische bezinning besloten die vestiging op 31 december 2013 te sluiten. Ook hier zullen de betrokken personeelsleden bij andere diensten van de Bank worden ingedeeld.

De strategische denkoefening werd ook aangegrepen om concreet na te denken over de Club van het personeel, met het doel de infrastructuur van de hand te doen, maar er tegelijk voor te zorgen dat de sportieve en culturele activiteiten van het personeel kunnen worden voortgezet.

Naast het seminarie over de managementcyclus hield het Directiecomité een ander thematisch seminarie over de organisatie van het prudentieel toezicht, één jaar na de integratie hiervan in de Bank. Daarin werden enkele strategische beleidslijnen uitgestippeld. Een van de voornaamste is de verbetering van het strategisch bestuur door het Directiecomité via de invoering van een managementcyclus voor het prudentieel toezicht. Voortaan moet ook een toezicht worden ontwikkeld dat hoofdzakelijk uitgaat van de risico's die de instellingen lopen, wat veronderstelt dat deze worden gerangschikt op grond van die risico's. De kwaliteit van het toezicht moet verder worden verbeterd, net als de samenwerking tussen de verschillende prudentiële eenheden, teneinde het beginsel van de dubbele controle beter in praktijk te brengen, waarbij een verticale analyse van de diverse soorten instellingen gepaard gaat met een transversale analyse op basis van de verschillende soorten risico's. Ten slotte moeten die verbeteringen tot stand komen door een beter human-resourcesbeleid (aanwerving, rotatie, opleiding, ...).

Tot besluit lanceerde het Directiecomité een ambitieus project met een methodologische versteviging van de functie prudentiële inspectie, onder de naam NOVA (New Organisation for Valorisation of Audit). Deze hervorming heeft tot doel de methoden te harmoniseren en te actualiseren, de procedures te standaardiseren, de follow-up van de opdrachten diepgaand te automatiseren en ten slotte de inspectiefunctie, een essentieel instrument in het prudentieeltoezichtmodel, te herwaarderen. Te zijner tijd zal die nieuwe methodologie worden uiteengezet in een uitvoerige mededeling aan de betrokken sectoren.

1.1.1 Ontwikkelingen op prudentieel vlak

Het is onmiskenbaar in die prudentiële sector dat de opgaven het grootst zijn en dat de internationale omgeving het meest verandert.

De afgelopen jaren onderging de architectuur van het prudentieel toezicht op Europees vlak aanzienlijke

veranderingen, waarbij de centrale banken en de ECB ter zake steeds belangrijker werden. Tot de belangrijkste lessen uit de crisis behoort het besef dat er nood is aan een meer geïntegreerde economische en monetaire unie. In dat opzicht heeft voorzitter Herman Van Rompuy op de Europese Raad van 13 en 14 december 2012 zijn eindrapport voorgesteld met als titel 'Naar een echte economische en monetaire unie'. Tot slot hebben de staatshoofden en regeringsleiders, naast een planning, ook de fundamenteën van de voltooiing van de EMU vastgelegd. De maatregel die de Bank het sterkst beïnvloedt en zal beïnvloeden, is het besluit van de staatshoofden en regeringsleiders om een geïntegreerd financieel kader of 'bankenunie' in te voeren. Dit kader omvat het gemeenschappelijk toezichtmechanisme op de kredietinstellingen, alsook het door de financiële sector gefinancierde gemeenschappelijk afwikkelingsmechanisme en het gemeenschappelijk depositogarantiestelsel.

In de loop van het verslagjaar hebben de besprekingen een concrete wending genomen, voornamelijk wat het gemeenschappelijk banktoezichtmechanisme betreft. De overheidsschuldencrisis in het eurogebied heeft immers de nauwe verbondenheid tussen de overheidssector en de bankensector onderstreept. In een monetaire unie kunnen de broosheden van het bankwezen bij gebrek aan een Europees vangnet immers sneller een ongunstige invloed hebben op de overheidsfinanciën van de lidstaten. Een dergelijk vangnet is ondenkbaar zonder een gemeenschappelijk toezicht. Omgekeerd kunnen de begrotingsproblemen van een lidstaat de financiële toestand van de binnenlandse kredietinstellingen ernstig beïnvloeden.

Teneinde de crisis op te lossen en de euro in stand te houden, was het dus van fundamenteel belang het verband tussen de overheidsschulden en de bancaire schulden te verbreken. In die context besloten de staatshoofden en regeringsleiders op de eurotop van 29 juni 2012 een gemeenschappelijk toezichtmechanisme in te voeren bestaande uit de ECB en de bevoegde nationale autoriteiten. Tijdens die top bereikten de staatshoofden en regeringsleiders eveneens een akkoord over de rechtstreekse interventiemogelijkheden van het Europees stabiliteitsmechanisme bij de onder het stelsel van het gemeenschappelijk toezicht vallende Europese banken. Het nieuwe toezichtmechanisme zou tevens de uniforme en coherente toepassing van de prudentiële regels en toezichttechnieken bij alle kredietinstellingen moeten garanderen, teneinde het vertrouwen van het publiek in het systeem te verhogen en het level playing field tussen de instellingen te verzekeren.

In die zin vormt de invoering van een gemeenschappelijk toezichtmechanisme een belangrijke stap in de verdere opbouw van de economische en monetaire unie. Op de recente top van december bereikten de staatshoofden en regeringsleiders een akkoord over een voorstel voor een verordening die het reglementair kader van dit mechanisme vastlegt. Deze verordening zou in het tweede kwartaal van 2013 van kracht worden en het gemeenschappelijk banktoezichtmechanisme zal één jaar later, dus rond medio 2014, in werking treden. Niettemin werd nader bepaald dat de ECB, zo nodig, het toezicht op de financiële instellingen vóór die datum zou kunnen overnemen.

Het gemeenschappelijk toezichtmechanisme zal belast zijn met het toezicht op alle kredietinstellingen van het eurogebied, dat zijn er meer dan 6 000 (of ruim 4 000 kredietinstellingen zonder die welke zijn opgenomen in de geconsolideerde staat van hun moedermaatschappij). Het akkoord bepaalt eveneens dat de lidstaten die geen lid zijn van het eurogebied, tot dit mechanisme kunnen toetreden.

De nieuwe verantwoordelijkheden van de ECB zullen steunen op de medewerking, expertise en kennis van de nationale toezichthouders. Er zal een onderscheid worden gemaakt tussen belangrijke banken (100 tot 150 bankgroepen die voldoen aan de in de Europese verordening opgesomde criteria), waarvoor de ECB het toezicht zal centraliseren, en de zogeheten minder belangrijke banken, waarvoor de nationale toezichthouders rechtstreeks bevoegd zullen blijven, onder de controle van de ECB.

De beslissingen betreffende de toekenning en intrekking van bankvergunningen zullen uitsluitend tot de bevoegdheid van de ECB behoren. In sommige gevallen zal ze ook belast zijn met de coördinatie van het toezicht binnen de colleges van toezichthouders voor de grensoverschrijdende bankgroepen, alsook met het aanvullende toezicht op de financiële conglomeraten. De ECB zal eveneens moeten toezien op de naleving van de door de Europese akten uitgevaardigde prudentiële regels en op de toereikendheid van het intern kapitaal van een kredietinstelling ten opzichte van haar risicoprofiel. Ze zal ook sancties kunnen opleggen aan instellingen die niet voldoen aan de prudentiële vereisten en zal meewerken aan het opstellen van herstelplannen wanneer een instelling de prudentiële minimumregels niet langer naleeft of het gevaar loopt die niet langer na te leven. Teneinde haar nieuwe verantwoordelijkheden te kunnen uitoefenen, zal de ECB over alle voor haar noodzakelijke informatie kunnen beschikken en zal ze meer bepaald inspecties binnen de financiële instellingen kunnen uitvoeren.

Op bestuursvlak zal tussen het monetaire beleid en het financieel toezicht een scheiding worden gehanteerd, met de invoering van een Supervisory Board voor de beslissingen inzake prudentieel toezicht. Deze nieuwe taak wijzigt bijgevolg geenszins de hoofdpopdracht van de ECB, te weten het handhaven van de prijsstabiliteit.

Die bevoegdheidsoverdracht maakt het opstellen van een Single Rulebook des te belangrijker. Hoewel de ECB de toezichthouder wordt, blijft de Europese Bankautoriteit (EBA) de regulator en zal deze dus, onder meer, blijven toezien op de convergentie van de praktijken. Tussen beide instellingen moet een nauwe samenwerking tot stand komen.

De tekst bepaalt ook dat de ECB, samen met de nationale autoriteiten, zal worden belast met de invoering van bepaalde in de Europese akten omschreven macroprudentiële instrumenten. Teneinde een coherent en optimaal macroprudentieel beleid te garanderen, zullen de lidstaten op uiteenlopende wijze van die instrumenten gebruik kunnen maken naargelang van de macro-economische omstandigheden en de specifieke risico's. De overige instrumenten blijven tot de bevoegdheden van de nationale autoriteiten behoren. Een zeer nauwe samenwerking tussen de nationale autoriteiten met een macroprudentieel mandaat en de ECB wordt dus onontbeerlijk, des te meer daar de lidstaten, bij gebrek aan een begrotingsunie, in zeer hoge mate de financiële gevolgen van een systeemcrisis dragen. In België wordt momenteel nagedacht over de totstandbrenging van een institutioneel kader voor de coördinatie van het macroprudentieel beleid op nationaal niveau.

De oprichting van een bankenunie vormt een cruciale stap in de verdere Europese opbouw. Ze vereist evenwel de tenuitvoerlegging van andere fundamentele elementen. Het gemeenschappelijk toezichtmechanisme kan immers pas coherent en optimaal werken indien tegelijkertijd een gemeenschappelijke afwikkelingsautoriteit en een gemeenschappelijk depositogarantiestelsel worden ingevoerd. In het kader van een gemeenschappelijk toezichtmechanisme en gelet op het belang van de grensoverschrijdende groepen in Europa, zou het gebrek aan een gecentraliseerde afwikkelingsautoriteit het vertrouwen opnieuw kunnen destabiliseren en het verband tussen de bancaire schulden en de overheidsschulden kunnen verstevigen. In tijden van crisis is het van cruciaal belang snel en geloofwaardig te kunnen handelen. In die omstandigheden zou een gecentraliseerde autoriteit doeltreffender zijn dan een groot aantal nationale autoriteiten. Tegen die achtergrond hebben de staatshoofden en regeringsleiders de Europese Commissie gevraagd om in de loop van 2013 een wetgevend voorstel ter zake te

formuleren en haast te maken met de besprekingen over het voorstel voor een richtlijn van de EC betreffende de oprichting van een kader voor het herstel en de afwikkeling van de faillissementen van kredietinstellingen en beleggingsondernemingen en over dat betreffende het depositogarantiestelsel, teneinde vóór juni 2013 een akkoord te bereiken.

De Bank en haar management hebben uiteraard actief meegewerkt aan de voorbereiding van dat project, zowel binnen de High Level Group en de Task Force van de ECB als binnen de werkgroepen die, rond die beide, de verschillende in aanmerking te nemen aspecten onderzoeken (wettelijke aspecten, rapportage, regeling van het toezicht, cartografie van de financiële instellingen, ...). In de Bank zelf worden de werkzaamheden van die specialisten ondersteund door een interdisciplinaire werkgroep. De denkoefeningen en voorbereidingen op die verschillende niveaus dienen tegen de streefdatum van medio 2014 nog te worden versneld.

De organisatorische veranderingen die het prudentieel toezicht kenmerkten en nog zullen kenmerken, bieden de gelegenheid een omvangrijk vernieuwingsprogramma uit te voeren voor de daarmee verband houdende toepassingen en informaticatools. De desbetreffende diensten gingen dus van start met een project om transversaal aan de verschillende prudentiële domeinen een informatica-infrastructuur op te bouwen die de verzameling van de gegevens, alsook de validatie, het beheer en de rapportage ervan zou omvatten. Het is ook de bedoeling de financiële analisten een flexibel instrument te verschaffen dat een rapportage en analyse van hoge kwaliteit mogelijk maakt, en de instellingen, de toezichthouders, het management en de diverse betrokken partijen een efficiënte en moderne omgeving te bieden. Het zal een evolutief instrument zijn, dat in staat is te voldoen aan de door het gemeenschappelijk toezichtmechanisme aangekondigde vereisten, waaraan de ontwerpers van het project uiteraard veel aandacht schenken, en dat in overeenstemming is met de bovenvermelde methodologische vernieuwing van de inspectie.

Het is nog voorbarig om de toekomstige impact van het Europees toezichtmechanisme op de nationale banken-toezichthouders van het eurogebied in te schatten. Het staat vast dat in dit stadium niets dient te veranderen aan het prudentieel toezicht op de verzekeringen en de marktinfrastructuren, noch aan het overzicht. Voor het overige is men in België de mening toegedaan dat de Nationale Bank nog slechts op een beperkt aantal banken rechtstreeks toezicht zou moeten uitoefenen. De centralisatie van het toezicht en de beslissingen in Frankfurt voor de belangrijke bankgroepen zal echter een nauwere

samenwerking vergen tussen de deskundigen van de nationale toezichthouders – waaronder die van de Nationale Bank – en de Europese Centrale Bank. Voor sommige specialisten van de Bank behoort een detachering naar de Europese Centrale Bank tot de mogelijkheden. De architectuur van het systeem laat bovendien een ruime bevoegdheid aan de nationale autoriteiten over, zoals hierboven werd beschreven. Dit project biedt dus zeer veel kansen voor de toezichthouders van het eurogebied, en voor de Nationale Bank in het bijzonder. De gedetailleerde uitwerking van het bankenunieproject houdt echter nog heel wat opgaven in.

1.1.2 Naar een kennisonderneming

Nog altijd binnen de perimeter van de activiteiten inzake prudentieel toezicht en financiële stabiliteit, werd tijdens het verslagjaar het toepassingsgebied van de door de Centrale voor kredieten aan ondernemingen verzamelde gegevens uitgebreid. De economische en financiële crisis van de jaren 2008 en 2009 heeft immers aangetoond dat een goede risicobeheersing door de financiële instellingen, met name van de aan bankkrediet verbonden risico's, onontbeerlijk is en dat nieuwe maatregelen met betrekking tot de centralisatie van de kredietgegevens daartoe kunnen bijdragen. Zo werd de vroegere drempel van € 25 000 waarboven de financiële instellingen verplicht waren kredieten te melden, afgeschaft. Dit verschaft een veel nauwkeuriger beeld van het kredietrisico, wat vooral aan de kleine instellingen ten goede komt. Voortaan is de lijst van aangifteplichtigen (tot dan toe banken en sommige verzekeringsondernemingen) uitgebreid tot leasing- en factoringvennootschappen, die voor de ondernemingen alternatieve oplossingen voor het bankkrediet vormen. De verzamelde gegevens werden eveneens uitgebreid. In de Centrale voor kredieten aan ondernemingen worden voortaan de wanbetalingen van de ondernemingen geregistreerd, alsook het bedrag van het gedeponeerde onderpand om de kredieten te dekken. De aangiften moeten ook een beoordeling van het wanbetalingsrisico binnen het jaar bevatten. Door die verrijking van de gegevens zal de Bank, in het kader van haar opdrachten inzake financiële stabiliteit en prudentieel toezicht, een beter inzicht kunnen verwerven in de risico's die de financiële sector loopt, terwijl de deelnemers over meer informatie zullen beschikken bij hun raadplegingen, wat hen kan helpen hun eigen risicobeheer te verfijnen.

Een dergelijke ontwikkeling van de Centrale voor kredieten aan ondernemingen brengt haar op hetzelfde niveau als de andere kredietcentrales die worden beheerd door Europese centrale banken, die deze centrales de afgelopen jaren, met name onder invloed van het Bazel

II-akkoord, aanzienlijk hadden versterkt omdat ze overtuigd waren van hun nut uit tal van oogpunten. Die verruiming zal het mogelijk maken te beschikken over cijfers en statistieken die Europese alsook internationale instellingen (Europese Centrale Bank, Wereldbank, ...) opvragen en die bijzonder nuttig zijn voor bepaalde specifieke activiteiten van de Bank, zowel inzake prudentieel toezicht (validatie van de risicomodellen van de banken, ...) als monetair beleid (beoordeling van het in dat kader door de banken gedeponeerde onderpand).

Het betreft dus een omvangrijk project, aangezien het aantal in de centrale geregistreerde debiteuren is verdubbeld als gevolg van de uitbreiding van de gegevens. Om het te verwezenlijken, werd gedurende meer dan drie jaar uitvoerig gebruik gemaakt van de informaticamiddelen van de Bank.

De druk van de informatietechnologieën en de algemene ontwikkeling van onze werkomgeving verplichten onze onderneming dus steeds sneller te reageren en zich onophoudelijk te reorganiseren. Zo veroorzaakte de aankondiging, door de overheid, van een taks op nog in omloop zijnde materiële effecten tijdens het verslagjaar een aanzienlijke toevloed hiervan bij de dienst Effecten. Het aantal van die effecten is dus nog drastisch gedaald, wat virtueel een einde maakt aan de verwerking van materiële effecten in de Bank.

Voor de verwerking van de kleine interbancaire girale betalingen in België breekt ook een nieuw tijdperk aan. Deze activiteit, die sinds 1974 wordt verricht door het UCV (Uitwisselingscentrum en Verrekening), een in de Nationale Bank beheerde vzw bestaande uit de Belgische banken, wordt voortaan op Europese schaal aangepakt. De Belgische banken hebben immers besloten over te schakelen op een pan-Europees verrekeningsstelsel: het Franse platform STET (Systèmes technologiques d'échange et de traitement). In maart 2013 heeft het UCV dan ook zijn beheerscontract met de Bank beëindigd.

In het kader van de invoering van het zogenoemde Twin Peaks-systeem tussen de Nationale Bank en de FSMA, werd bovendien het door de Nationale Bank uitgevoerde gedeelte van de activiteiten van het Rentenfonds, namelijk het toezicht op de secundaire markt van de effecten van de Belgische overheidsschuld, vanaf 1 april 2012 naar de FSMA overgeheveld. De Nationale Bank zal echter het dagelijkse beheer van die autonome overheidsinstelling blijven waarnemen.

Voorts kan nog worden opgemerkt dat, om de veiligheid van de werkomgeving te verstevigen, het beleid inzake

vertrouwelijkheid van de documenten dit jaar nog werd verfijnd en versterkt door de inwerkingtreding van diverse maatregelen.

Om al die snelle veranderingen en de heersende onzekerheid optimaal op te vangen, en om het management dynamischer te maken, begon het Directiecomité het afgelopen jaar een nieuw beleid van mobiliteit van de hogere kaderleden te voeren om tussen verschillende entiteiten ervaring te kunnen overdragen en de betrokken teams een nieuwe dynamiek te verlenen. Sedertdien waren er al twee mobiliteitsgolven voor de hogere kaderleden.

Het geheel van de hier besproken ontwikkelingen in de Bank kan niet louter worden omschreven als de combinatie van eenvoudige fragmentaire aanpassingen. Hun grote krachtlijnen wijzen op een geleidelijke, maar belangrijke verschuiving van de kernactiviteit van de Bank van productie naar kennis. De omvorming van de Bank in een kennisonderneming is een belangrijke uitdaging voor de komende jaren.

1.2 Human Resources

Het personeelsbestand bleef vrij stabiel: eind 2012 beliep het 2 103 voltijdse equivalenten, dat is slechts twee eenheden meer dan een jaar eerder. Als gevolg van het besluit om de wettelijke brugpensioenleeftijd te verhogen van 60 tot 62 jaar, worden de natuurlijke afvloeiingen van de komende jaren uitgesteld.

De Bank heeft te kennen gegeven dat ze haar bijbank te Antwerpen eind 2013 zal sluiten. Zowat zestig medewerkers moeten dus een nieuwe arbeidsplaats vinden in de Bank. Ze zullen daartoe worden begeleid door het departement Human Resources.

Op 10 mei 2012 werden sociale verkiezingen gehouden voor de vernieuwing van de mandaten in de ondernemingsraad en in het Comité voor preventie en bescherming op het werk. Elk van die paritaire organen telt 20 effectieve werknemersvertegenwoordigers en 20 plaatsvervangers.

De taalkaders op de verschillende niveaus van de hiërarchie worden vastgelegd in een nieuwe wetgeving. Het aantal niveaus wordt van 7 op 4 gebracht. Op het hoogste niveau wordt gestreefd naar een gelijke vertegenwoordiging van Franstaligen en Nederlandstaligen.

1.2.1 Verloop van het personeelsbestand

Personeelsbestand

(voltijdse equivalenten op 31 december)

2000	2 406
2001	2 418
2002	2 319
2003	2 250
2004	2 174
2005	2 120
2006	2 052
2007	2 032
2008	2 008
2009	1 964
2010	1 927
2011	2 101 ⁽¹⁾
2012	2 103

1.2.2 Pensioneringen en overlijdens

In 2012 nam de Bank met droefheid kennis van het overlijden van de ereregenten Roger Ramaekers en Rik Van Aerscht, alsook van erecensor Louis Petit. De heer Ramaekers was regent van onze instelling van 1969 tot 1999 en de heer Van Aerscht van 1982 tot 1997. De heer Petit was censor van 1965 tot 1983.

De Bank betreurde in 2012 het overlijden van twee van haar personeelsleden:

De heer A. Hermans

Mevrouw T. Vander Eeck

Hun nagedachtenis zal in ere worden gehouden.

*
* *

(1) Door de overname van ex-CBFA'ers.

De Bank wenst tevens uiting te geven aan haar erkentelijkheid ten aanzien van de leden van het kaderpersoneel die hun loopbaan hebben beëindigd:

De heer A. Vaes
Mevrouw F. Donkers
De heer V. Perilleux
De heer P. Lambot
De heer F. Pirsoul

Zij dankt ook de werknemers wier loopbaan in het afgelopen jaar een einde nam:

De heer M. De Meester
De heer L. De Smedt
De heer R. Geenens
De heer P. Hianné
Mevrouw R. Tilley
De heer L. Van Belle
De heer W. Van Dessel

1.3 Duurzaam beheer

Tijdens het afgelopen jaar kwam de aanhoudende vooruitgang inzake milieubescherming tot stand via tal van eenvoudige maatregelen.

Het elektriciteitsverbruik blijft met 4 % per jaar afnemen. Het aandeel van onze eigen warmtekrachtinstallatie in de elektriciteitsproductie steeg van 5 % tot 8 %. Het gasverbruik, stabiliseerde zich. Een eerste schijf van groenestroomcertificaten werd verkocht.

Het papierverbruik en het aantal printers liepen eveneens verder terug. Dankzij een beter toezicht op sortering en recycling en dankzij de invoering van nieuwe categorieën gesorteerd afval, zoals hout en beschadigde meubelen, daalde het aandeel van het restafval met 20 %.

In 2012 werd bijzondere aandacht besteed aan duurzame voeding in het bedrijfsrestaurant. Het verbruik van vlees nam verder af en meer dan 90 % van de aangekochte vis wordt als 'eerste keus' beschouwd door de Nederlandse referentiesite over duurzame vis www.goedevis.nl.

Frankfurt blijft de voornaamste bestemming van de internationale dienstreizen. Voor 30 % van de reizen naar die stad werd in 2012 de trein genomen, tegen 22 % in 2011.

Na een milieuaudit volgen de vestigingen van de Bank voortaan de in de hoofdzetel toegepaste normen.

1.4 Lijst van in 2012 gepubliceerde artikels

Economisch Tijdschrift

JUNI

- *Economische projecties voor België - Voorjaar 2012*
- *Wat het beroep op de depositofaciliteit ons kan vertellen en wat niet*
- *Monetair beleid in de Verenigde Staten en in het eurogebied tijdens de crisis*
- *De hervorming van de wet betreffende de financiering van de gemeenschappen en de gewesten*
- *Activavorming door de gezinnen tijdens de financiële crisis*
- *Nieuwe ontwikkelingen in de economische governance van de Europese Unie*

SEPTEMBER

- *Welke rol speelt het Eurosysteem tijdens de financiële crisis ?*
- *De Belgische bedrijfsinvesteringen in het licht van de crisis*
- *Arbeidsmarkten van het eurogebied en de crisis*
- *Mismatches op de arbeidsmarkt*

DECEMBER

- *Economische projecties voor België – Najaar 2012*
- *De inschakeling van personen van buitenlandse origine op de arbeidsmarkt*
- *Voortgang in België naar het gemeenschappelijk eurobetalingsgebied of SEPA (Single Euro Payments Area)*
- *Resultaten en financiële situatie van de ondernemingen in 2011*
- *De sociale balans 2011*
- *Endogeen financieel risico: zevende Internationaal Colloquium van de NBB*

Working Papers

- 219. *Comparative advantage, multi-product firms and trade liberalisation: An empirical test*
- 220. *Institutions and export dynamics*
- 221. *Implementation of EU legislation on rail liberalisation in Belgium, France, Germany and The Netherlands*
- 222. *Tommaso Padoa-Schioppa and the origins of the euro*
- 223. *(Not so) easy come, (still) easy go? Footloose multinationals revisited*
- 224. *Asymmetric information in credit markets, bank leverage cycles and macroeconomic dynamics*
- 225. *Economic importance of the Belgian ports: Flemish maritime ports, Liège port complex and port of Brussels - Report 2010*
- 226. *Dissecting the dynamics of the US trade balance in an estimated equilibrium model*
- 227. *Regime switches in the volatility and correlation of financial institutions*
- 228. *Measuring and testing for the systemically important financial institutions*
- 229. *Risk, uncertainty and monetary policy*
- 230. *Flights to safety*
- 231. *Macroprudential policy, countercyclical bank capital buffers and credit supply: Evidence from the Spanish dynamic provisioning experiments*
- 232. *Bank/sovereign risk spillovers in the European debt crisis*
- 233. *A macroeconomic framework for quantifying systemic risk*
- 234. *Fiscal policy, banks and the financial crisis*
- 235. *Endogenous risk in a DSGE model with capital-constrained financial intermediaries*
- 236. *A macroeconomic model with a financial sector*
- 237. *Services versus goods trade: Are they the same?*
- 238. *Importers, exporters, and exchange rate disconnect*

- 239. *Concording of EU trade and production data over time*
- 240 *On the origins of the Triffin dilemma: Empirical business cycle analysis and imperfect competition theory*

Belgian Prime News

Deze Engelstalige publicatie op kwartaalbasis is het resultaat van een samenwerking tussen de Bank, de Federale Overheidsdienst Financiën (FOD Financiën) en verschillende Primary Dealers.

- 54. *Special topic: Belgium and the euro area crisis - The political breakthrough clears the way for the necessary economic, financial and fiscal reforms*
- 55. *Special topic: Need for structural reforms to boost growth still pressing in Belgium and Europe, despite lower financial tensions*
- 56. *Special topic: Belgium in the current uncertain times*
- 57. *Special topic: Financial crisis in Europe and financing of the Belgian non-financial domestic sectors: A Tale of two Stories?*

Statistische publicaties

Op haar website en via Belgostat, haar statistische gegevensbank, stelt de Bank talrijke macro-economische statistieken ter beschikking van het publiek. Voor de actualisering van specifieke tabellen kunnen er abonnementen worden afgesloten. De publicaties en de perscommuniqués zijn ook in elektronisch formaat beschikbaar op de website van de Bank:

ALGEMENE STATISTIEK:

- *Statistisch Tijdschrift, Economische indicatoren voor België, Consumentenenquête, Halfjaarlijkse investeringsenquête, Conjunctuuronderzoekingen*
- *Observatorium voor krediet aan niet-financiële vennootschappen, Monetary financial institution's interest rates, Bank Lending Survey*

BUITENLANDSE HANDEL:

- *Maandbericht en Kwartaalbericht*

FINANCIËLE REKENINGEN:

- *Financiële rekeningen van België*

NATIONALE REKENINGEN:

- *Kwartaalsectorrekeningen, Kwartaalrekeningen, Eerste raming van de jaarlijkse rekeningen, Rekeningen van de overheid, Gedetailleerde rekeningen en tabellen, Aanbod- en gebruikstabellen, Regionale rekeningen, Satellietrekening van de instellingen zonder winstoogmerk*

MICRO-ECONOMISCHE GEGEVENS

- *Centrale voor kredieten aan particulieren. Statistisch verslag 2012*
- *Maandelijkse kerncijfers*

De Bank publiceert driemaandelijks elektronische statistieken over de toegestane en de opgenomen kredieten die in de Centrale voor kredieten aan ondernemingen geregistreerd zijn. De Balanscentrale stelt de jaarrekeninggegevens die zij verzamelt beschikbaar in verschillende elektronische vormen en voor verschillende doelgroepen. Er kan eveneens een

afdruk worden gevraagd van de dvd *Cijfergegevens uit de gestandaardiseerde jaarrekeningen*. Ten slotte publiceert de Balanscentrale regelmatig kerncijfers over de demografie en de financiële gezondheid van de Belgische ondernemingen.

Andere publicaties

- *Ondernemingsverslag 2011. Activiteiten, bestuur en jaarrekening*
- *Verslag 2011. Economische en financiële ontwikkeling*
- *Financial Stability Review 2012*
- *Indexering in België: omvang, aard en gevolgen voor de economie en mogelijke alternatieven*

1.5 Contact

DIENSTEN	ZETELS WAAR DE DIENSTEN WORDEN AANGEBODEN	OPENINGSUREN
Bankbiljetten en muntstukken, Rijkskassier, Balanscentrale, Centrale voor kredieten aan particulieren	Brussel, de Berlaimontlaan 3, Antwerpen, Bergen, Hasselt, Kortrijk en Luik	Van 9 tot 15.30 uur, van maandag tot vrijdag
Wetenschappelijke bibliotheek	Brussel, Warmoesberg 57	Van 10 tot 17 uur, alle dagen behalve op zondag
Museum	Brussel, Wildewoudstraat 9	Van 10 tot 18 uur, alle dagen behalve op maandag

INLICHTINGEN

Website:	www.nbb.be
Inlichtingen:	info@nbb.be Tel. +32 2 221 21 11
Contactpersoon pers:	Kristin Bosman, Secretariaat-generaal Tel. +32 2 221 46 28 Fax +32 2 221 31 60 pressoffice@nbb.be
Contactpersoon voor de financiële dienst van de aandelen van de Bank:	Luc Janssens, dienst Effecten Tel. +32 2 221 45 90 Fax +32 2 221 31 19 securities@nbb.be

ADRESSEN

Brussel:	de Berlaimontlaan 14, 1000 Brussel Tel. +32 2 221 21 11 Fax +32 2 221 31 00 info@nbb.be	Hasselt:	Eurostraat 4, 3500 Hasselt Tel. +32 11 29 92 11 Fax +32 11 29 93 90 hasseltsg@nbb.be
Antwerpen:	Leopoldplaats 8, 2000 Antwerpen Tel. +32 3 222 22 11 Fax +32 3 222 22 69 antwerpensg@nbb.be	Luik:	place St-Paul 12-14-16, 4000 Liège Tel. +32 4 230 62 11 Fax +32 4 230 63 90 liegesg@nbb.be
Kortrijk:	President Kennedypark 43, 8500 Kortrijk Tel. +32 56 27 52 11 Fax +32 56 27 53 90 kortrijksg@nbb.be	Bergen:	avenue Frère-Orban 26, 7000 Mons Tel. +32 65 39 82 11 Fax +32 65 39 83 90 monssg@nbb.be

Departementen en diensten : zie website.

